KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

NGUYỄN THỊ TOAN (Chủ biên)
NGUYỄN THỊ HOÀNG ANH – NGUYỄN NGỌC DUNG

Vở bài tập
ĐẠO ĐỨC 5



NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN THỊ TOAN (Chủ biên)
NGUYỄN THỊ HOÀNG ANH – NGUYỄN NGỌC DUNG

Vở bài tập
ĐẠO ĐỨC 5

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

LỜI NÓI ĐẦU

Vở bài tập Đạo đức 5 được biên soạn nhằm giúp các em thực hiện các hoạt động học tập đa dạng trong quá trình học môn Đạo đức 5. Các bài tập trong vở được thể hiện dưới nhiều hình thức đa dạng. Nội dung các bài tập chú trọng củng cố kiến thức, rèn luyện các kĩ năng cũng như phát triển năng lực môn học. Vì vậy, các em có thể sử dụng vở bài tập này khi tự học hoặc ôn tập. Hi vọng *Vở bài tập Đạo đức 5* sẽ là người bạn đồng hành gắn bó với các em trong suốt năm học.

Chúc các em học tập chăm chỉ và thành công.

CÁC TÁC GIẢ

MỤC LỤC

Chủ đề	Nội dung	Trang
1	BIẾT ƠN NHỮNG NGƯỜI CÓ CÔNG VỚI QUÊ HƯƠNG, ĐẤT NƯỚC	4
	Bài 1 – Biết ơn những người có công với quê hương, đất nước	4
2	TÔN TRỌNG SỰ KHÁC BIỆT CỦA NGƯỜI KHÁC	12
	Bài 2 – Tôn trọng sự khác biệt của người khác	12
3	VƯỢT QUA KHÓ KHĂN	17
	Bài 3 – Vượt qua khó khăn	17
4	BẢO VỆ CÁI ĐÚNG, CÁI TỐT	25
	Bài 4 – Bảo vệ cái đúng, cái tốt	25
5	BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG SỐNG	29
	Bài 5 – Bảo vệ môi trường sống	29
6	LẬP KẾ HOẠCH CÁ NHÂN	36
	Bài 6 – Lập kế hoạch cá nhân	36
7	PHÒNG, TRÁNH XÂM HẠI	42
	Bài 7 – Phòng, tránh xâm hại	42
8	SỬ DỤNG TIỀN HỢP LÍ	49
	Bài 8 – Sử dụng tiền hợp lí	49

CHỦ ĐỀ 1

BIẾT ƠN NHỮNG NGƯỜI CÓ CÔNG VỚI QUÊ HƯƠNG, ĐẤT NƯỚC

Bài 1 Biết ơn những người có công với quê hương, đất nước

BÀI TẬP 1

Theo em, ai là người có công với quê hương, đất nước? (Khoanh tròn vào chữ cái trước phương án em chọn và giải thích vì sao)

Trường hợp	Giải thích
a. Người lính chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.	....
b. Mẹ Việt Nam Anh hùng.	....
c. Tất cả những người lao động.	....
d. Người sáng lập nên một nghề (ông tổ nghề).	....
e. Người lập nên một làng.	....
g. Tất cả các ca sĩ, diễn viên.	....
h. Các nhà khoa học có nhiều cống hiến.	....

BÀI TẬP 2

Những nhân vật dưới đây là ai? Họ có đóng góp gì cho quê hương, đất nước?

1



.....

.....

.....

.....

2



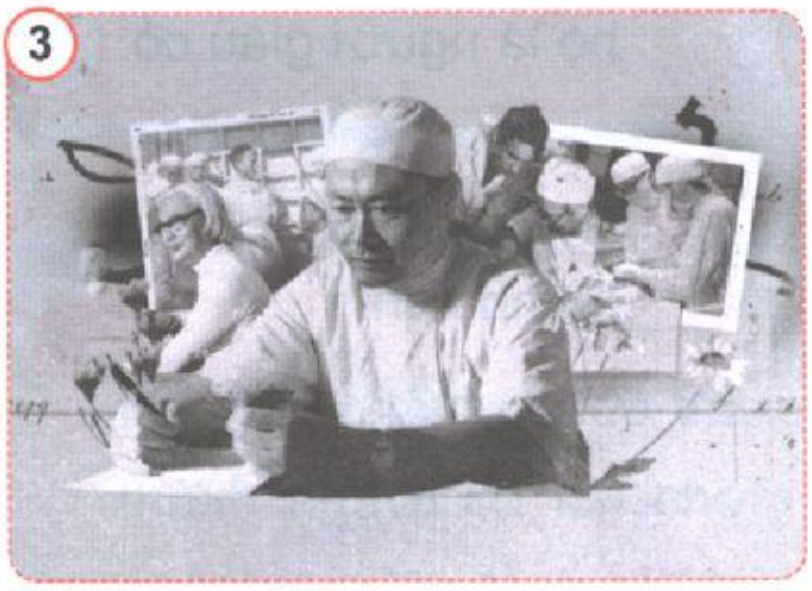
.....

.....

.....

.....

3



.....

.....

.....

.....

4



.....

.....

.....

.....

5



6



.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 3

Chúng ta cần biết ơn người có công với quê hương, đất nước vì

(Đánh dấu ✘ vào ◯ ở phương án em lựa chọn)

a. họ là người nổi tiếng. ◯

b. họ là người giàu có. ◯

c. họ có nhiều cống hiến cho quê hương, đất nước. ◯

d. họ có nhiều thành tích. ◯

BÀI TẬP 4

Em đồng tình hoặc không đồng tình với ý kiến nào? Vì sao?

a. Chỉ người nào mang lại hoà bình cho chúng ta mới là người có công với quê hương, đất nước.

.....

.....

b. Những người có cống hiến trong mọi lĩnh vực đều là người có công với quê hương, đất nước.

.....

.....

.....

c. Đền ơn đáp nghĩa là trách nhiệm của mọi công dân.

.....

.....

.....

d. Việc đền ơn đáp nghĩa chỉ là trách nhiệm của Nhà nước và người lớn tuổi.

.....

.....

.....

e. Phải chăm sóc gia đình thương binh, liệt sĩ mới là biết ơn người có công với quê hương, đất nước.

.....

.....

.....

g. Học tập chăm chỉ để trở thành người có ích cho xã hội cũng là biết ơn người có công với quê hương, đất nước.

.....

.....

.....

BÀI TẬP 5

Em đồng tình hay không đồng tình với những việc làm dưới đây? Vì sao? (Đánh dấu ✕ vào ô tương ứng và giải thích lí do)

Thái độ, hành vi	Đồng tình	Không đồng tình	Giải thích
a. Bảo vệ thành quả mà những người có công với quê hương, đất nước đã tạo dựng.			....
b. Học tập tốt để sau này xây dựng quê hương, đất nước.			....
c. Tích cực tham gia các phong trào đền ơn đáp nghĩa.			....
d. Trêu đùa, bắt chước dáng đi của bác thương binh.			....
e. Vận động, thuyết phục các bạn trong xóm cùng tham gia dọn vệ sinh nghĩa trang liệt sĩ.			....

BÀI TẬP 6

Xử lí tình huống.

a Nhờ sự tài trợ của một số doanh nhân trong chương trình "Nhịp cầu hạnh phúc", bản của Sử đã có chiếc cầu bắc qua suối. Biết ơn các nhà tài trợ, mọi người trong bản bàn nhau bảo vệ cây cầu bằng cách làm biển cấm những xe chở hàng nặng đi qua. Tuy nhiên, một số bạn lại nói: "Sao phải làm thế? Hỏng cây cầu này thì họ lại tài trợ để làm cây cầu khác mà!".

Nếu là Sử, em sẽ nói gì với các bạn?



b Các bạn trong lớp tích cực tham gia phong trào "Chăm sóc các gia đình thương binh, liệt sĩ và người có công với cách mạng". Sơn nói với các bạn: "Tớ không tham gia đâu vì ông tớ cũng là thương binh".

Nếu có mặt ở đó, em sẽ nói gì với Sơn?



BÀI TẬP 7

Hãy viết một đoạn văn về công lao to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với Tổ quốc Việt Nam và lòng biết ơn của em trước công lao đó.

BÀI TẬP 8

Ghi lại những việc em đã và sẽ làm để tỏ lòng biết ơn người có công với quê hương, đất nước.

Những việc em đã làm	Kết quả	Những việc em sẽ làm	Kế hoạch thực hiện
1.	....	1.	....
2.	....	2.	....
3.	....	3.	....
4.	....	4.	....
5.	....	5.	....
6.	....	6.	....



CHỦ ĐỀ 2

TÔN TRỌNG SỰ KHÁC BIỆT CỦA NGƯỜI KHÁC

Bài 2 Tôn trọng sự khác biệt của người khác

BÀI TẬP 1

Những việc làm nào thể hiện việc tôn trọng sự khác biệt của người khác? (Đánh dấu ✗ vào ◯ ở những phương án em chọn)

a. Nhận xét, bình phẩm về ngoại hình của người khác. ◯

b. Muốn người khác phải có suy nghĩ giống mình. ◯

c. Tôn trọng sở thích, thói quen của người khác. ◯

d. Chia sẻ, cảm thông với hoàn cảnh khó khăn của mọi người. ◯

e. Không thích các bạn gái mạnh mẽ, cá tính. ◯



BÀI TẬP 2

Đánh dấu ✗ vào ô tương ứng với ý kiến mà em tán thành hoặc không tán thành và giải thích vì sao.

Ý kiến	Tán thành	Không tán thành	Giải thích
a. Mỗi người là một cá nhân độc lập với ngoại hình, sở thích và suy nghĩ khác nhau.			....
b. Chỉ những người có cùng hoàn cảnh, suy nghĩ mới có thể làm bạn với nhau.			....
c. Tôn trọng sự khác biệt của người khác cũng chính là tôn trọng bản thân mình.			....
d. Tôn trọng sự khác biệt của người khác là biểu hiện của lòng khoan dung và nhân ái.			....

BÀI TẬP 3

Bạn nào biết hoặc chưa biết tôn trọng sự khác biệt của người khác? Vì sao?

a Khanh bị dị tật ở chân từ nhỏ nên việc đi lại khá khó khăn. Tuy vậy, Khanh chưa bao giờ đi học muộn và luôn tích cực tham gia các hoạt động của lớp, của trường. Các bạn trong lớp đều yêu quý và nể phục Khanh.

b Vũ đăng kí câu lạc bộ bóng đá và rủ bạn thân của mình là Hiếu cùng tham gia. Nhưng Hiếu không tham gia vì bạn thích câu lạc bộ võ thuật hơn. Điều này khiến Vũ không hài lòng và tỏ ra trách móc Hiếu.

c Mỗi lần bị các bạn trêu chọc vì có vóc dáng nhỏ bé, Tân đều được Phong đứng ra bênh vực, bảo vệ.

d Vì Vân thích chơi đàn pi-a-nô nên bạn không ủng hộ em gái đăng kí học chơi nhạc cụ dân tộc.

BÀI TẬP 4

Em sẽ khuyên bạn điều gì trong các tình huống dưới đây?

a. Bạn T bắt chước giọng địa phương của bác lao công.

b. Bạn X chê bai khi thấy các bạn vùng cao mặc áo sờn vai.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c. Bạn G tỏ vẻ coi thường những bạn có kết quả học tập thấp hơn mình.

.....

.....

.....

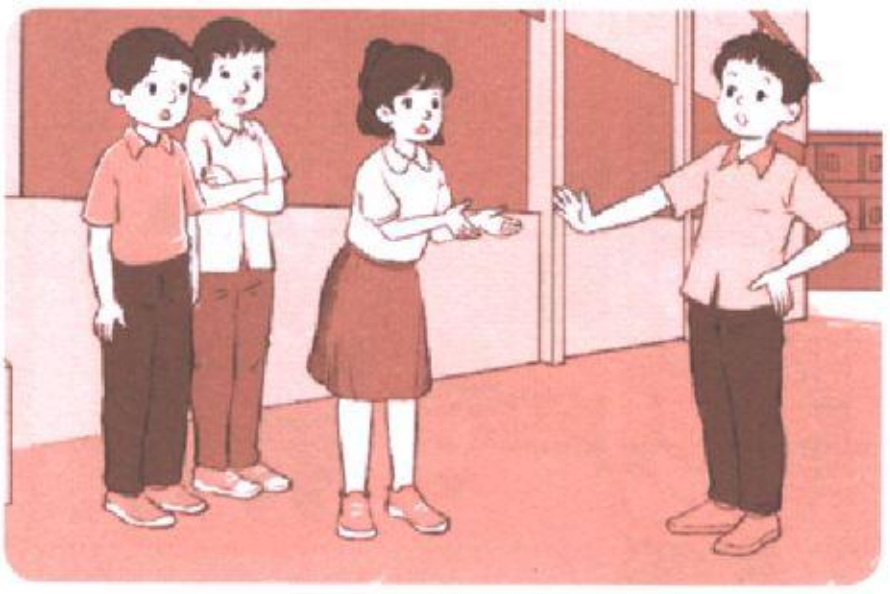
.....

BÀI TẬP 5

Xử lí tình huống.

a. Hoa rất thích xem bóng đá. Một lần, Hoa đang bàn luận rôm rả với nhóm bạn về đội bóng yêu thích thì một thành viên trong nhóm là Chiến nói: "Cậu là con gái thì biết gì về bóng đá mà tham gia!".

Nếu em là Hoa, em sẽ làm gì?



b. Vào dịp nghỉ hè, bố mẹ dặn Phong và em trai ở nhà chơi cùng nhau để bố mẹ yên tâm đi làm. Phong vốn thích cờ vua nên rủ em cùng chơi. Nhưng em lại chỉ muốn ra sân chơi trò đuổi bắt.

Nếu em là Phong, em sẽ làm gì?



BÀI TẬP 6

Em hãy viết một đoạn văn kể về một việc làm của bản thân hoặc người khác mà em chứng kiến thể hiện việc tôn trọng sự khác biệt của người khác.

CHỦ ĐỀ 3

VƯỢT QUA KHÓ KHĂN

Bài 3 Vượt qua khó khăn

BÀI TẬP 1

Em hãy đọc tình huống, quan sát tranh và trả lời câu hỏi.

a. Lan đang làm bài tập toán, có một bài khó mà bạn vẫn chưa tìm ra cách làm.



b. Nhà Hà ở gần trường, bạn chuẩn bị đi bộ đi học thì bỗng thấy trời nổi gió mạnh, mưa to.



c. Long đang đạp xe về nhà thì phát hiện xe bị tuột xích trong khi bạn không biết cách lắp lại xích.



d. Lâm có tật nói ngọng nên mỗi khi bạn nói thường bị các bạn khác trêu chọc.



– Những bạn trong tranh đang gặp khó khăn gì?

.....

.....

.....

.....

– Ngoài ra, em còn biết những khó khăn nào khác trong học tập và cuộc sống?

.....

.....

BÀI TẬP 2

Em đồng tình hoặc không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a Trẻ em không thể tự vượt qua khó khăn.

.....

.....

b Khi tự mình không giải quyết được khó khăn thì cần tìm kiếm sự hỗ trợ từ người đáng tin cậy.

.....

.....

c Chỉ người nghèo mới cần vượt khó.

.....

.....

d Tinh thần vượt khó là do bẩm sinh chứ không thể luyện tập mà có được.

.....

.....

e Vượt khó sẽ giúp ta thành công và có nhiều niềm vui trong cuộc sống.

.....

.....

g Vượt khó sẽ khiến bản thân luôn mệt mỏi, dễ chán nản.

.....

.....

BÀI TẬP 3

Đọc trường hợp sau và trả lời câu hỏi:

Sớm mồ côi cả cha lẫn mẹ, Dũng sống cùng bà nội già yếu. Cuộc sống của hai bà cháu chủ yếu dựa vào việc trồng rau và bán rau cho người dân trong xóm nên rất khó khăn. Tuy nhiên, bạn luôn chăm chỉ học tập và tích cực tham gia các hoạt động do trường, lớp tổ chức. Không có tiền mua sách tham khảo, bạn thường xin lại sách của những anh chị học lớp trên hoặc vào thư viện tìm sách đọc. Ở nhà, bạn thường sắp xếp thời gian để phụ giúp bà làm những việc như: nhặt rau, nấu cơm, giặt quần áo, nhổ cỏ,... Bạn luôn đạt danh hiệu Học sinh giỏi và được nhà trường biểu dương, khen ngợi.



a) Bạn Dũng đã làm gì để vượt qua những khó khăn trong học tập và cuộc sống?

.....

.....

b) Việc biết vượt qua khó khăn đã đem lại điều gì cho Dũng?

.....

.....

BÀI TẬP 4

Em hãy cho biết điều gì có thể xảy ra khi gặp khó khăn nếu:

a Sợ hãi, nản chí, không muốn hành động.

.....

.....

.....

.....

b Bình tĩnh suy nghĩ tìm cách vượt qua khó khăn.

.....

.....

.....

.....

c Không tin vào khả năng của bản thân và sự ủng hộ, hỗ trợ của những người đáng tin cậy.

.....

.....

.....

.....

d Chờ đợi sự giúp đỡ của người khác.

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 5

Em có nhận xét gì đối với việc làm của các bạn trong tình huống dưới đây?

a Kiên xin nghỉ học thêm vì bị ốm.

.....

.....

b Trong giờ học Tiếng Anh, Phong chưa hiểu bài nhưng sợ bạn bè trêu nên không dám hỏi thầy giáo.

.....

.....

c Gặp bài toán khó nhưng Phương vẫn cố gắng suy nghĩ tìm cách giải.

.....

.....

d Mỗi khi gặp khó khăn không thể vượt qua, Hùng thường tâm sự và nhờ sự hỗ trợ từ bố mẹ.

.....

.....

e Giang phải đi bộ mỗi ngày gần 2 km để đến trường nhưng bạn luôn đến trường đúng giờ.

.....

.....

g Thanh đặt mục tiêu dậy sớm để tập thể dục mỗi ngày, tuy nhiên hôm nào thấy trời mưa hoặc lạnh thì bạn sẽ tiếp tục ngủ mà không tập thể dục.

.....

.....

h Bố đi làm xa, mẹ lại bận em nhỏ, Dũng thường xuyên phải làm giúp mẹ nhiều việc nhà nhưng bạn vẫn luôn học tập tốt.

i Hoa thường hồi hộp mỗi khi phát biểu trước đám đông nên bạn đã tự luyện tập để thêm tự tin.

BÀI TẬP 6

Theo em, những bạn dưới đây cần làm gì để vượt qua khó khăn?

a. Hiền phải trông em mỗi buổi tối vì mẹ phải làm tăng ca ở công ty về muộn nên bạn không còn thời gian để ôn bài trước khi đến lớp.

b. Long bị ốm phải nghỉ học 5 ngày nên khi đi học lại, có nhiều bài tập bạn không làm được.

c. Kim kiên nhẫn xem bà hướng dẫn cách làm nón nhưng khi thực hiện, bạn vẫn không biết cách buộc vòng nón.

BÀI TẬP 7

Em sẽ làm gì trong các tình huống sau?

a Em hẹn bạn chiều nay sẽ đến nhà bạn học nhóm nhưng chiều hôm đó trời lại mưa to.

b Trường em tổ chức cuộc thi thuyết trình bằng tiếng Anh. Em được các bạn cử đi thi. Em lo lắng vì ngoài nội dung thuyết trình phải hấp dẫn thì còn cần sử dụng tốt ngôn ngữ hình thể mới có thể đạt kết quả cao.

c Tổ em được phân công chuẩn bị trang trí cho buổi lễ tổng kết năm học của lớp. Công việc trang trí khá nhiều, có bạn được phân công treo băng rôn, bạn được phân công cắt hoa giấy, bạn thì làm nhiệm vụ lau bàn ghế,... Một bạn đưa ra ý kiến: Những việc nào có thể mang về nhà làm được thì sẽ nhờ bố mẹ hoặc anh chị làm giúp cho nhanh.

BÀI TẬP 8

Nêu hiểu biết của em về những câu nói sau:

a Thành công sẽ đến với những ai biết rõ mình muốn điều gì và không bao giờ bỏ cuộc cho đến khi đạt được điều đó.

(A-lếc-san-đơ Gơ-ra-ham Beo)

.....

.....

.....

.....

b Không có việc gì khó
Chỉ sợ lòng không bền.
Đào núi và lấp biển,
Quyết chí ắt làm nên.

(Hồ Chí Minh)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CHỦ ĐỀ 4

BẢO VỆ CÁI ĐÚNG, CÁI TỐT

Bài 4 Bảo vệ cái đúng, cái tốt

BÀI TẬP 1

Điền dấu ✕ vào ☐ ở các ý em cho là đúng.

Cái đúng, cái tốt là

a. những việc làm có lợi cho mình. ☐

b. những việc làm phù hợp với yêu cầu, chuẩn mực đạo đức xã hội. ☐

c. những việc làm phù hợp với quy định của pháp luật. ☐

d. những việc làm phù hợp với số đông. ☐

BÀI TẬP 2

Em tán thành hay không tán thành với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a Bảo vệ cái đúng, cái tốt là những việc làm có ích cho người khác và xã hội.

.....

.....

b Trẻ em chưa đủ khả năng để bảo vệ cái đúng, cái tốt.

.....

.....

c Cần ủng hộ, đồng tình với những người thực hiện cái đúng, cái tốt.

.....

.....

d Không cần quan tâm đến cái đúng, cái tốt nếu điều đó không liên quan đến mình.

.....

.....

e Nếu không bảo vệ cái đúng, cái tốt thì cái sai, cái xấu sẽ lấn át.

.....

.....

g Bảo vệ cái đúng, cái tốt giúp đem lại cuộc sống an toàn, lành mạnh.

.....

.....

BÀI TẬP 3

Em chọn cách nào dưới đây để bảo vệ cái đúng, cái tốt và giải thích vì sao.

a Bênh vực khi cái đúng, cái tốt bị chỉ trích.

.....

.....

.....

b Ngăn chặn, lên án, phê bình cái sai, cái xấu.

.....

.....

.....

c Không quan tâm nếu cái sai, cái xấu không liên quan đến mình.

.....

.....

.....

d Đồng tình, ủng hộ, làm theo cái đúng, cái tốt.

.....

.....

.....

BÀI TẬP 4

Bạn nào biết hoặc chưa biết bảo vệ cái đúng, cái tốt? Vì sao?

a Thấy các em nhỏ đang đá bóng trên vỉa hè, Hiếu lại gần nhắc các em chọn vị trí chơi khác để tránh gây nguy hiểm cho bản thân và người đi đường.



.....

.....

b Đang chơi ở sân trường, Hải nhìn thấy một nhóm học sinh quây xung quanh để bắt nạt một em lớp dưới. Mặc dù vậy, Hải không quan tâm vì cho rằng đó không phải là việc của mình.



.....

.....

c Quỳnh là một lớp trưởng rất thẳng thắn và nghiêm khắc. Bạn nào mắc lỗi, Quỳnh sẽ phê bình và nhắc nhở luôn. Một số bạn trong lớp không hài lòng với Quỳnh và đề nghị thay lớp trưởng.



.....

.....

d Tiến không biết cách làm một bài toán khó nên nhờ Mạnh giải hộ. Mạnh nói với Tiến: "Tớ chỉ hướng dẫn thôi, rồi bạn tự làm nhé!". Tiến tỏ vẻ giận dỗi và trách móc bạn.



.....

.....

BÀI TẬP 5

Em sẽ làm gì nếu chứng kiến các trường hợp sau?

a Một nhóm bạn hô hào, lôi kéo cả lớp tẩy chay, không chơi cùng với một bạn khác.

.....

.....

b Một bạn đang vất vả đẩy xe lăn giúp người khuyết tật.

.....

.....

c Em trai trách chị gái vì đã nói với bố mẹ về việc làm sai của mình.

.....

.....

BÀI TẬP 6

Hãy viết về một việc em đã hoặc sẽ làm để bảo vệ cái đúng, cái tốt. Chia sẻ cảm xúc, suy nghĩ của em về việc làm đó.

.....

.....

.....

.....

.....

CHỦ ĐỀ 5

BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG SỐNG

Bài 5 Bảo vệ môi trường sống

BÀI TẬP 1

Em hãy nêu điều bất hợp lí trong các bức tranh sau:









.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 2

Em đồng tình hoặc không đồng tình với quan điểm nào sau đây? Vì sao?

a Cây xanh mọc ngoài đường thì không cần bảo vệ.

.....

.....

b Cần hạn chế sử dụng các sản phẩm nhựa dùng một lần, túi ni-lông để giảm lượng rác thải.

.....

.....

c Di chuyển bằng các phương tiện công cộng giúp giảm lượng khí thải ra môi trường.

.....

.....

d Mỗi người đều có thể làm cho thế giới sạch hơn.

.....

.....

e Không khí là vô tận do vậy không cần thiết phải bảo vệ.

.....

.....

g Đi bộ hoặc đi xe đạp giúp cơ thể khoẻ mạnh, bảo vệ hệ sinh thái.

.....

.....

h Bảo vệ môi trường là nghĩa vụ của mỗi người.

.....

.....

i Sử dụng tiết kiệm điện, nước cũng là bảo vệ môi trường.

.....

.....

k Chỉ cần giữ sạch sẽ nhà ở của mình là đủ.

.....

.....

l Ô nhiễm môi trường ảnh hưởng đến tất cả mọi người.

.....

.....

m Có thể xả rác xuống sông, kênh rạch vì nước sẽ cuốn trôi hết.

.....

.....

n Nguồn nước là vô tận nên có thể sử dụng thoải mái.

.....

.....

BÀI TẬP 3

Em hãy giải thích tác dụng của những việc làm dưới đây:

a Trồng và chăm sóc cây xanh:

.....

.....

.....

b Phân loại rác thải trước khi xử lí.

.....

.....

.....

c Giữ trật tự nơi công cộng.

.....

.....

.....

d Tuyên truyền bảo vệ môi trường.

.....

.....

.....

e Sử dụng túi vải, một số loại lá, giấy,... để gói, đựng sản phẩm thay cho túi ni-lông.

.....

.....

.....

BÀI TẬP 4

Em hãy đọc những biện pháp dưới đây và cho biết em và gia đình có thể thực hiện những biện pháp nào để bảo vệ môi trường? Ngoài ra, em còn biết những việc làm nào khác để bảo vệ môi trường?

a Trồng nhiều cây xanh.

b Sử dụng các loại dụng cụ, chất liệu có nguồn gốc từ thiên nhiên.

c Tiết kiệm điện.

d Giảm sử dụng túi ni-lông.

e Tiết kiệm giấy.

g Ưu tiên sản phẩm tái chế.

h Xử lí ô nhiễm trong nước thải trước khi xả ra môi trường.

i Sử dụng năng lượng mặt trời và những nguồn năng lượng sạch.

k Bỏ rác đúng nơi quy định.

l Sử dụng các tiến bộ của khoa học để tiết kiệm năng lượng và bảo vệ môi trường.

Những việc em và gia đình có thể làm: .....

.....

Những việc làm khác: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 5

Đọc thông tin sau và trả lời câu hỏi:

Ở Nhật Bản, với những người lần đầu tiên đặt chân đến đất nước này sẽ phải học việc vứt rác. Ở Kogainei-shi, ngay cả những bao đựng rác cũng được quy định làm hai loại tương ứng với hai màu khác nhau. Bao màu vàng là để đựng rác đốt được, bao màu xanh là đựng rác không đốt được. Mặt khác, ở mỗi quận thường có lịch đổ rác khác nhau. Lịch đổ rác được phân theo các ngày trong tuần. Tương ứng với mỗi ngày là một loại rác khác nhau, bao gồm: rác đốt được, rác không đốt được, rác nhựa có thể tái chế, rác cồng kềnh, rác chai lọ thuỷ tinh.

?

Theo em, việc phân loại, xử lí rác thải ở Nhật Bản đem lại tác dụng gì?

.....

.....

.....

BÀI TẬP 6

Em hãy chỉ ra những việc nên làm và không nên làm để bảo vệ các loại môi trường sống.

Môi trường sống	Việc nên làm	Việc không nên làm
Môi trường ở nhà	.....	.....
Môi trường ở trường	.....	.....
Môi trường ở nơi công cộng	.....	.....

BÀI TẬP 7

Em hãy đưa ra lời khuyên cho các nhân vật trong các trường hợp sau:

a Phong vứt túi ni-lông, vỏ lon xuống hồ khi đi dã ngoại cùng cả lớp.



.....

.....

b Mặc dù khu chung cư nơi Dung ở có 3 thùng phân loại rác nhưng bạn vẫn vứt vỏ chuối vào thùng rác tái chế.



.....

.....

c Đã 10h đêm rồi mà Linh vẫn mở nhạc rất to.



.....

.....

BÀI TẬP 8

Nêu hiểu biết của em về khẩu hiệu "Bảo vệ môi trường là bảo vệ cuộc sống của chính chúng ta".

.....

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 9

Em hãy vẽ một bức tranh có thông điệp bảo vệ môi trường.

CHỦ ĐỀ 6

LẬP KẾ HOẠCH CÁ NHÂN

Bài 6 Lập kế hoạch cá nhân

BÀI TẬP 1

Em hãy nối các ý ở cột A với các loại kế hoạch cá nhân ở cột B cho phù hợp.

A	B
a Nga lên kế hoạch tiết kiệm tiền trong vòng hai tháng để mua tập truyện yêu thích.	Kế hoạch ngắn hạn
b Xuân lên kế hoạch học tập để tiếp tục đạt danh hiệu Quán quân Cờ vua trong năm học này.	Kế hoạch trung hạn
c Hoàng lên kế hoạch làm xong chiếc tên lửa nước trong vòng một tuần.	Kế hoạch dài hạn

BÀI TẬP 2

Đánh dấu ✗ vào ☐ ở các ý thể hiện lợi ích của việc lập kế hoạch cá nhân.

a. Phân bổ thời gian thực hiện các công việc một cách hợp lí. ☐

b. Phòng, tránh các tình huống nguy hiểm. ☐

c. Đạt được mục tiêu đề ra. ☐

d. Hoàn thành các công việc được giao đúng hạn. ☐

e. Kiểm soát cảm xúc tiêu cực. ☐

BÀI TẬP 3

Đánh dấu ✗ vào ô tương ứng với ý kiến mà em tán thành hoặc không tán thành và giải thích lí do.

Ý kiến	Tán thành	Không tán thành	Giải thích
a. Chỉ người lớn mới cần lập kế hoạch cá nhân.			....
b. Để đạt được mục tiêu đề ra cần có kế hoạch thực hiện rõ ràng.			....

Ý kiến	Tán thành	Không tán thành	Giải thích
c. Chỉ cần lập kế hoạch cá nhân khi có quá nhiều việc phải làm trong thời gian ngắn.			....
d. Lập kế hoạch cá nhân giúp chúng ta không bỏ sót những việc quan trọng.			....

BÀI TẬP 4

Sắp xếp các bước lập kế hoạch cá nhân bằng cách điền số thứ tự phù hợp vào ☐.

Khám phá điểm mạnh và điểm cần cải thiện của bản thân. ☐

Xác định mục tiêu. ☐

Lên kế hoạch hành động. ☐

Xác định thời hạn hoàn thành kế hoạch. ☐

BÀI TẬP 5

Đánh dấu ✗ vào ☐ ở các việc cần làm khi lập và thực hiện kế hoạch cá nhân.

Đặt ra nhiều mục tiêu cùng một lúc. ☐

Đưa ra biện pháp cải thiện điểm yếu của bản thân. ☐

Sắp xếp các công việc theo thứ tự ưu tiên. ☐

Trì hoãn việc thực hiện kế hoạch mỗi khi có việc bận. ☐

Chia mục tiêu lớn thành các mục tiêu nhỏ. ☐

BÀI TẬP 6

Em có nhận xét gì về cách lập và thực hiện kế hoạch cá nhân của các bạn trong những trường hợp dưới đây?

a Hiếu thường lên kế hoạch thực hiện nhiều mục tiêu cùng một lúc. Nhưng vì có quá nhiều việc phải làm nên bạn không thực hiện được hết các công việc đã đặt ra trong kế hoạch.

.....

.....

.....

b Khi lập kế hoạch cá nhân, Quỳnh không chỉ chú ý đến mục tiêu và kết quả mà còn tập trung vào quá trình thực hiện. Bạn thường xác định các công việc và mốc thời gian hoàn thành phù hợp với khả năng của bản thân và điều kiện thực tế.

.....

.....

.....

c Mạnh luôn kiên trì thực hiện các nội dung công việc đã đặt ra trong kế hoạch cá nhân. Nếu vì lí do nào đó mà không thực hiện được một việc, bạn sẽ đưa ra phương án điều chỉnh kế hoạch phù hợp để vẫn đạt được mục tiêu đề ra.

.....

.....

.....

d Hà lập thời gian biểu chi tiết cho các ngày trong tuần, trừ ngày thứ Bảy, Chủ nhật vì bạn cho rằng cuối tuần thì có thể thoải mái làm việc theo ý thích.

.....

.....

.....

BÀI TẬP 7

Em hãy đọc Thời gian biểu dưới đây để trả lời câu hỏi.

THỜI GIAN BIỂU **Họ và tên: Nguyễn Văn Ba**		
Thời gian		**Công việc**
BUỔI SÁNG	6 – 7 giờ	Tập thể dục, vệ sinh cá nhân
	7 – 8 giờ	Ăn sáng, đến trường
	8 – 11 giờ	Học ở trường
BUỔI TRƯA	11 – 12 giờ	Ăn trưa
	12 – 14 giờ	Nghỉ trưa
BUỔI CHIỀU	14 – 16 giờ	Học ở trường
	16 – 17 giờ	Chơi đá bóng
	17 – 18 giờ	Giúp mẹ nấu ăn, vệ sinh cá nhân

BUỔI TỐI	18 – 19 giờ	Ăn tối
	19 – 20 giờ	Xem lại bài cũ, chuẩn bị bài mới
	20 – 21 giờ	Chơi với em, xem ti vi
	21 – 22 giờ	Soạn sách vở, chuẩn bị đi ngủ

– *Thời gian biểu của bạn Ba thuộc loại kế hoạch cá nhân ngắn hạn, trung hạn hay dài hạn?*

.....

– *Em có nhận xét gì về thời gian biểu hằng ngày của bạn Ba?*

.....

.....

– *Theo em, việc tuân thủ theo thời gian biểu sẽ mang lại cho bạn Ba điều gì?*

.....

.....

BÀI TẬP 8

Em hãy xác định một mục tiêu về học tập mà em mong muốn đạt được trong năm học này. Từ đó, lên kế hoạch cụ thể để đạt được mục tiêu đó theo các bước gợi ý dưới đây:

1. Xác định mục tiêu
2. Xác định thời gian hoàn thành
3. Xác định điểm mạnh, điểm yếu của bản thân
4. Lên kế hoạch hành động

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CHỦ ĐỀ 7

PHÒNG, TRÁNH XÂM HẠI

Bài 7 Phòng, tránh xâm hại

BÀI TẬP 1

Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a. Mọi trẻ em đều có quyền được bảo vệ khỏi các hình thức xâm hại.

b. Thủ phạm xâm hại thường là người mà trẻ em biết rõ.

c. Chỉ người lạ mới có hành vi xâm hại trẻ em.

d. Thủ phạm xâm hại trẻ em cũng có thể là bạn bè cùng lứa tuổi.

e. Trẻ em trai và trẻ em gái đều có thể là nạn nhân của xâm hại tình dục.

g. Bỏ mặc trẻ em không phải là biểu hiện của xâm hại.

h. Xâm hại trẻ em gây ra những hậu quả nặng nề về thể chất và tinh thần.

i. Cá nhân không có trách nhiệm thông tin, thông báo, tố giác hành vi xâm hại trẻ em.

BÀI TẬP 2

Những hành vi nào dưới đây là biểu hiện của xâm hại? Vì sao?

a Anh trai ôm em gái và an ủi khi em gái bị ngã.

b Bác sĩ bảo Hà cởi áo để khám ngực khi có cả mẹ Hà ở đó.

c Chú hàng xóm cố tình vuốt má Hương mỗi khi gặp khiến Hương cảm thấy không thoải mái.

d Mẹ hôn lên trán và chúc em ngủ ngon.

e Bác hàng xóm sang nhà Vân chơi lúc không có ai ở nhà, bác đã cầm và vuốt ve tay bạn.

g Chú bảo vệ trong khu nhà Yến thỉnh thoảng véo má bạn khiến bạn rất khó chịu.

h Phương bị một bạn cùng lớp nói xấu trên mạng xã hội.

i Hải muốn bố mẹ dành mỗi ngày 30 phút để nói chuyện, chơi với Hải nhưng không ai quan tâm đến mong muốn này của bạn.

BÀI TẬP 3

Những cách nào dưới đây có tác dụng phòng, tránh bị xâm hại? Vì sao?

a. Học các lớp kĩ năng tự bảo vệ bản thân.

b. Nhờ bố mẹ, thầy cô hướng dẫn kĩ năng ứng xử với người lạ.

c. Chú ý bảo vệ bản thân trước những người lạ.

d. Tập thể dục để có sức khoẻ tốt.

e. Đi theo người lạ khi họ cho quà, tiền.

BÀI TẬP 4

Em chọn cách ứng phó nào dưới đây nếu gặp nguy cơ bị xâm hại? Vì sao?

a. Run sợ, khóc lóc.

b. Hít thở sâu để lấy lại bình tĩnh và tìm cách ứng phó.

c. Nói với người xâm hại rằng mình sẽ mách bố mẹ.

d. Chịu đựng.

e. Chống lại.

g. Kêu to để người khác biết và giúp đỡ.

h. Kể cho người thân về tình huống em gặp phải.

i. Gọi cho Tổng đài Quốc gia Bảo vệ Trẻ em 111.

BÀI TẬP 5

Em sẽ làm gì để đảm bảo an toàn cho bản thân nếu em là bạn trong các tình huống sau?

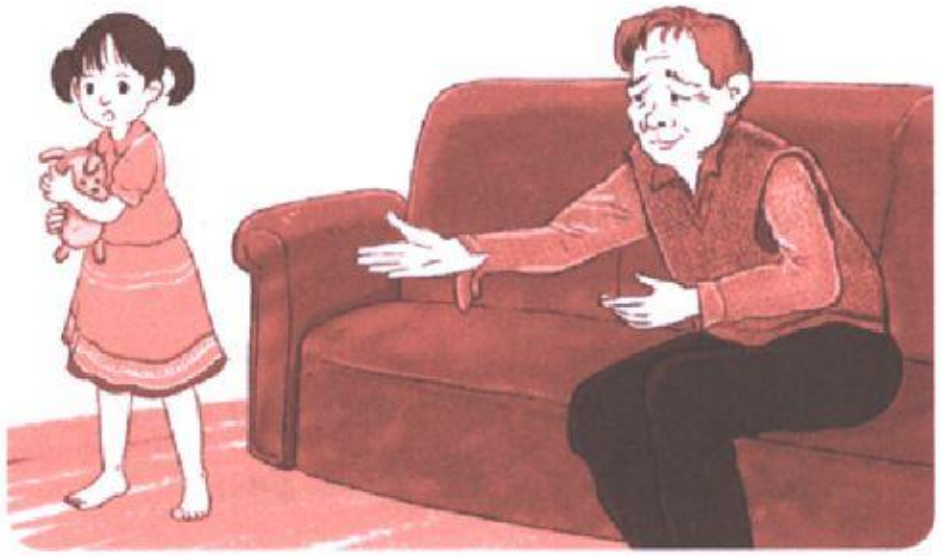


a Giang phát hiện chú ruột thỉnh thoảng nhìn qua khe cửa phòng em khi em đang thay quần áo.



b Người lạ mặt rủ Liên đi chơi và hứa cho bạn quà.

c Một người bạn của bố Mai đến chơi và muốn bạn ngồi vào lòng bác ấy.





d Thầy dạy bơi cố ý đụng chạm vào các bộ phận riêng tư trên cơ thể Hải khi dạy bạn bơi.

e Chú hàng xóm khen Linh xinh đẹp và muốn hôn má Linh để chụp ảnh làm kỉ niệm.





g Tan học, Hà đứng ngoài cổng trường chờ bố đến đón thì có một chú lạ mặt tiến lại gần Hà và bảo: "Chú làm cùng cơ quan với bố cháu, hôm nay bố cháu phải làm việc muộn nên nhờ chú đến đón cháu".

.....

.....

.....

h Trên đường đi học về, Lan bị một thanh niên cản đường và trêu ghẹo.



.....

.....

.....

BÀI TẬP 6

Nêu hiểu biết của em về khẩu hiệu "Im lặng không phải là cách để bảo vệ bản thân và nạn nhân bị bạo lực, xâm hại".

.....

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 7

Em hãy ghi lại những điều nên làm và không nên làm để phòng, tránh bị xâm hại.

Những điều nên làm	Những điều không nên làm

BÀI TẬP 8

Em hãy viết và trang trí một thông điệp về cách ứng phó khi có nguy cơ bị xâm hại.

CHỦ ĐỀ
8

SỬ DỤNG TIỀN HỢP LÍ

Bài 8 Sử dụng tiền hợp lí

BÀI TẬP 1

Em đồng tình hay không đồng tình với ý kiến nào dưới đây? Vì sao?

a Thuỷ cho rằng, mình mới là học sinh lớp 5, vì vậy việc bàn tới chuyện sử dụng tiền hợp lí là chưa cần thiết.

b Theo Bình, sử dụng tiền hợp lí giúp mỗi người tiết kiệm tiền và có sẵn tiền để sử dụng khi cần thiết.

c Nga cho rằng, sử dụng tiền hợp lí là tôn trọng công sức của bố mẹ và người lao động.

d Minh cho rằng, sử dụng tiền hợp lí giúp ta có tiền để giúp đỡ những người gặp khó khăn trong cuộc sống.

e Theo Yến, nếu giàu thì cứ tiêu tiền thoải mái, không cần phải tính toán, cân nhắc.

g Lập cho rằng, nếu biết sử dụng tiền hợp lí, ta sẽ có tiền để chủ động thực hiện mơ ước của mình.

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 2

Vì sao phải sử dụng tiền hợp lí? Đánh dấu ✕ vào ☐ ở trước phương án em chọn và giải thích vì sao.

☐ **a** Tiết kiệm được tiền để chủ động trong chi tiêu.

☐ **b** Giảm được những khó khăn do việc thiếu hụt tiền gây nên.

☐ **c** Có tiền để sau này thích gì mua nấy.

☐ **d** Đề phòng những rủi ro có thể xảy ra trong cuộc sống.

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 3

Em hãy chọn những cách sử dụng tiền hợp lí. Khoanh tròn vào chữ cái đầu phương án em chọn và giải thích vì sao.

a. Lên kế hoạch trước khi mua sắm.

b. Cân nhắc kĩ trước khi quyết định mua một món hàng nào đó.

c. Lựa chọn mặt hàng có giá cả hợp lí.

d. Mua những gì mà mình thích.

e. Mua hàng vừa đủ dùng.

g. Vay tiền để mua những món đồ mà mình yêu thích.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 4

Mỗi hình ảnh dưới đây tương ứng với câu thành ngữ nào? Nêu ý nghĩa của câu thành ngữ đó.

Hình ảnh	Câu thành ngữ	Ý nghĩa
1 	.....	.....
2 	.....	.....
3 	.....	.....

BÀI TẬP 5

Xử lí tình huống.

a Em có một hộp bút màu dùng rất tốt. Nhân dịp sinh nhật, bạn em tặng em một hộp bút màu giống hệt hộp bút em đang có.

Em sẽ xử lí như thế nào? Vì sao?





b Em và bạn thân đi chơi. Bạn muốn mua một món quà để cùng ăn nhưng lại không có đủ tiền. Em có một số tiền trong túi và dự định để dành số tiền này.

Em sẽ làm gì? Vì sao em làm như vậy?

c Ngay tuần đầu tiên của tháng, Nga đã tiêu hết toàn bộ số tiền dành cho cả tháng.

Theo em, Nga cần phải làm gì để không lặp lại tình trạng này?





d Tháng trước, Phóng vay tiền của bạn để mua đồ chơi mà mình yêu thích và hứa sẽ trả lại trong tháng này. Tuy nhiên, khi nhận được khoản tiền chi tiêu trong tháng này, Phóng nhận ra rằng, sau khi trả số tiền đã vay của bạn, Phóng sẽ không còn đủ tiền để làm bất cứ việc gì nữa.

– *Theo em, bạn Phóng nên làm gì trong tình huống này?*

.....

.....

– *Để tránh tình trạng này tiếp diễn, bạn Phóng cần phải làm gì?*

.....

.....

BÀI TẬP 6

Lập kế hoạch tiết kiệm:

Giả dụ em sắp lên lớp 6. Ngôi trường mới xa nhà hơn nên em cần có một chiếc xe đạp để đi học. Hãy lập kế hoạch tiết kiệm để mua một chiếc xe đạp khi vào lớp 6 theo gợi ý sau:

– Giá tiền chiếc xe đạp em muốn mua: .....

– Dự kiến chi tiêu của em: .....

.....

.....

.....

– Số tiền em cần tiết kiệm thêm: .....

– Cách em tiết kiệm tiền: .....

.....

.....

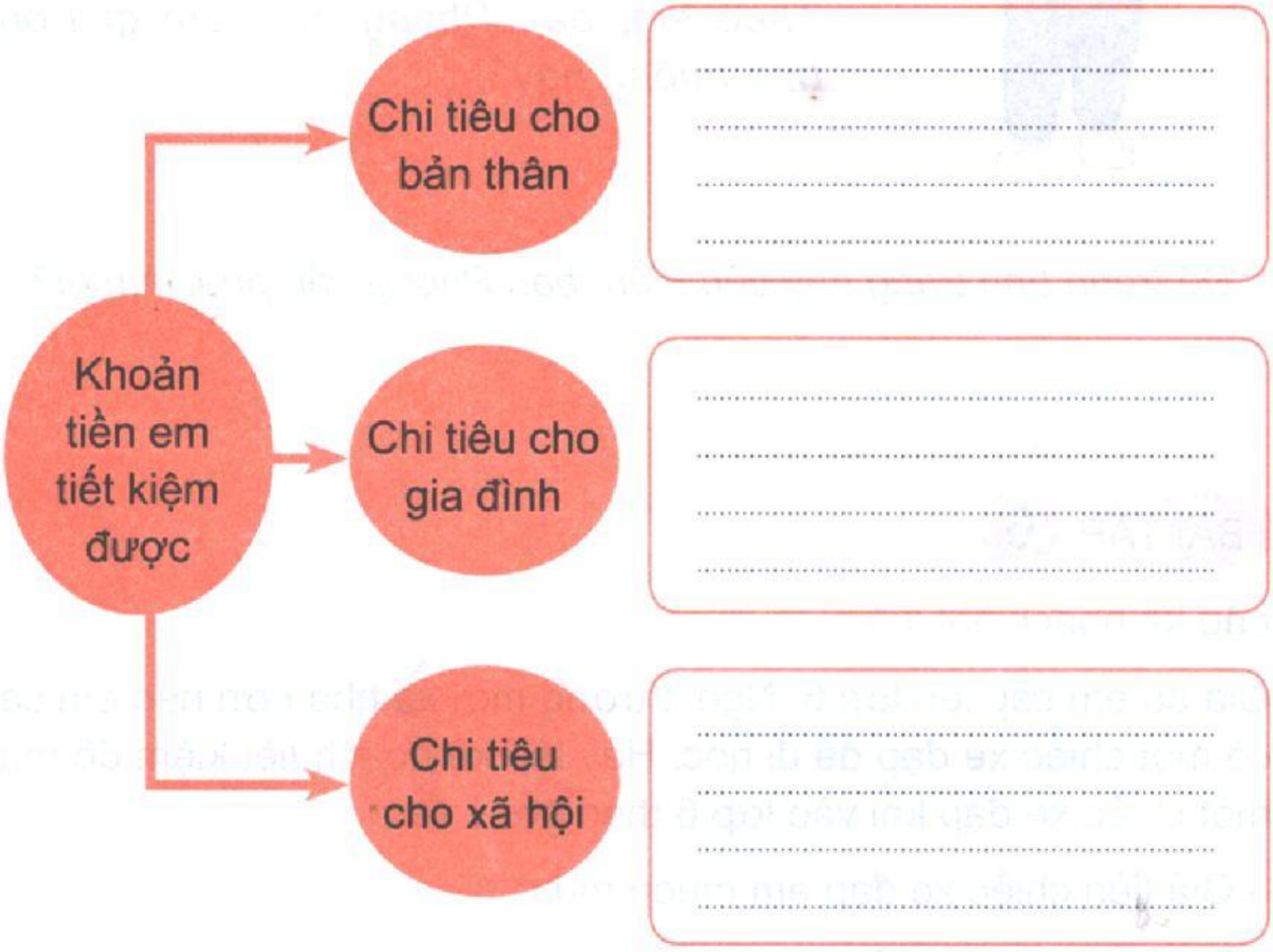
.....

.....

BÀI TẬP 7

Dự toán chi tiêu:

Ghi lại những khoản em sẽ chi tiêu cho bản thân, gia đình và xã hội từ số tiền em đã tiết kiệm được. Hãy giải thích vì sao em chi tiêu như vậy.



BÀI TẬP 8

Thực hành chi tiêu:

Gia đình em chuẩn bị đi dã ngoại vào cuối tuần. Bố mẹ giao cho hai chị em 1.000.000 đồng để mua sắm những vật dụng cần thiết cho cả nhà. Hãy lập danh sách những mặt hàng cần mua và tổng số tiền cần chi cho chuyến đi của 4 người trong 1 ngày sao cho không vượt quá số tiền bố mẹ giao.

Những mặt hàng cần mua	Số lượng	Giá tiền	Ghi chú
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
Tổng số tiền đã mua:			
Số tiền còn lại hoặc phát sinh:			

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: NGUYỄN THỊ TRANG – NGÔ THỊ HÀ
Biên tập mĩ thuật: NGUYỄN BÍCH LA
Thiết kế sách: NGUYỄN ĐÌNH HƯƠNG
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Minh hoạ: NGUYỄN THẾ PHI
Sửa bản in: VŨ THỊ THANH TÂM
Chế bản: CÔNG TY CỔ PHẦN MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

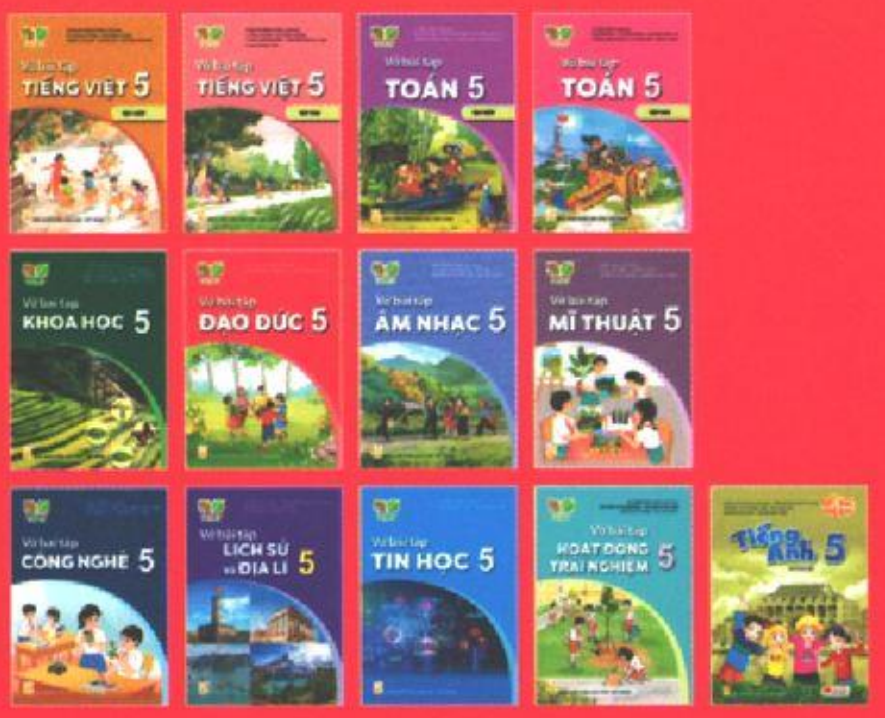
Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

VỞ BÀI TẬP ĐẠO ĐỨC 5

Mã số: G1BH5G001H24

In 54.900 bản (QĐ in số 26), khổ 17 x 24cm.
Đơn vị in: Công ty CP In và Dịch vụ Đà Nẵng, 420 Lê Duẩn,
Phường Chính Gián, Quận Thanh Khê, TP. Đà Nẵng, Việt Nam.
Cơ sở in: Đường số 10 KCN Hòa Khánh, P. Hòa Khánh Bắc,
Q. Liên Chiểu, TP. Đà Nẵng.
Số ĐKXB: 02-2024/CXBIPH/2-2316/GD
Số QĐXB: 493/QĐ-GD-ĐN ngày 25 tháng 3 năm 2024
In xong và nộp lưu chiểu tháng 4 năm 2024
Mã số ISBN: 978-604-0-39137-7

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH



BỘ VỞ BÀI TẬP LỚP 5 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Vở bài tập Tiếng Việt 5, tập một
2. Vở bài tập Tiếng Việt 5, tập hai
3. Vở bài tập Toán 5, tập một
4. Vở bài tập Toán 5, tập hai
5. Vở bài tập Khoa học 5
6. Vở bài tập Đạo đức 5
7. Vở bài tập Âm nhạc 5
8. Vở bài tập Mĩ thuật 5
9. Vở bài tập Công nghệ 5
10. Vở bài tập Lịch sử và Địa lí 5
11. Vở bài tập Tin học 5
12. Vở bài tập Hoạt động trải nghiệm 5
13. Tiếng Anh 5 – Global Success – Sách bài tập

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: http://hanhtrangso.nxbgd.vn

ISBN 978-604-0-39137-7

9 786040 391377

Giá : 8.000 đ